Tässä luvussa on täydennyksiä ja korjauksia, joita tuli esille taiton jälkeen. Yli-Kuhnan korjaukset on luvun 2 lopussa.

Ensin käsittelen Ailin tarinan täydennyksiä kun Mikko Koskenkorva, Kalevi Koskenkorvan poika ja Ilmari Koskenkorvan pojanpoika toi käyttööni Ailin vanhan valokuvakansion, jossa oli useita sellaisia kuvia, joita ei muista kuvalähteistä löytynyt. Kuvat toivat myös uutta tietoa ja niissä oli kiitettävän hyvin nimitietoja kuvassa olevista, jotka olivat selvästi Ilmarin niihin kirjaamia.

Kuva teksti kertoo, että Aili on Vaasan tyttäkoulussa, jota tietoa ei muualta löytynyt.
Tämä tieto täydentää käsitystä, että Juho Kuhna halusi kouluttaa lapsia kutakin halujen ja kykyjen mukaan. Edellä on kuvia Hämeenlinnan työkoulusta, josta hän valmistuu käsityönopettajaksi

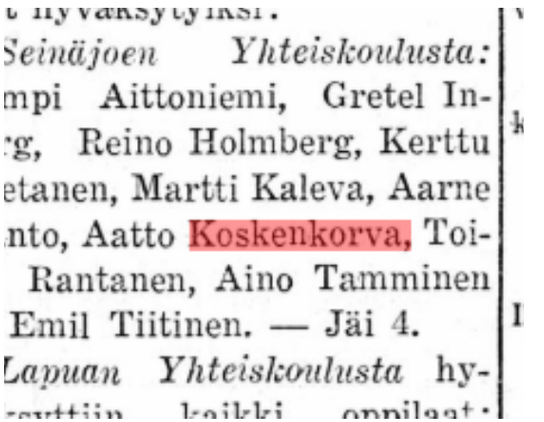

Yllä olevaa kuvaa ei löytynyt muualta ja on varmaan nuorin kuva Ailista ja myös Katrista. Tietokone väritti kuvan hellästi ja kasvot pysyivät muuttumattomina.

Vieressä oleva kuva on mustavalkoisena 7 luvun sivulla 129, mutta tässä kaikki pysyivät myös oman näköisenä.
Vasemmlata siis Katri, Aili, Eero ja Suoma.
Studio kuva Vaasassa 1897-98 ?
Seuraava lapsi eli Mauno syntyy 2 v Eeron jälkeen eli ei vielä kuvauskunnossa?
Tarina kertoo, että mentiin Vaasaan kahdella hevosella ja Elina oli sairaalassa Vaasassa, synnytys?

Seinäjoen Yhteiskoulusta:
mpi Aittoniemi, Gretel In-
:g, Reino Holmberg, Kerttu
etanen, Martti Kaleva, Aarne
nto, Aatto Koskenkorva, Toi-
Rantanen, Aino Tamminen
Emil Tiitinen. — Jäi 4.
Lapuan Yhteiskoulusta hy-

Koulutukseen myös seuraavat tarkennukset. Yllä on kuva Ilmajoen kansanopistolta 1917. Paavo Koskenkorva takarivi vasemmalla ensimmäisenä.
Mauri Koskenkorva oli opistolla 1929 ja Ilmajoki lehdessä oli juttu 1979 50-vuotta aikaisemmin koulussa olleista, joita oli vielä hyvin paikalla.
Lapuan yhteiskoulua käyneistä kerrotaan matrikkelissa 1929 ja 1955 seuraavaa:
Katri; 1906, erosi 1912.Postivirkamiestutkinto, ollut v.t. postinhoitajana Alajärvellä, Ilmajoella toimistoapulaisena sitten Ruotsinpyhtäällä postinhoitajana. Toiminut Lotta Svärd-yhdistyksen kyläosaston puheenjohtajana ja voimisteluseuran johtajana. Kuollut 19.8.1934
Mauno: 1909 -1914 Keskikoulu -14. Käynyt maamieskoulun, nykyään mv. Osuuskaupan hallituksen jäsen, virkatalolautakunnan jäsen, mms sihteeri, tarkastusyhdistyksen rahastonhoitaja. Alkon Koskenkorva tehtaan valvoja, kaikki sodat, ansiomerkit IV lk. vapaudenristi. Kuorotoiminta.
Ilmari: 1912-1916. Käynyt 5 lk. yhteiskoulua sekä Tampereen 2-vuotisen kauppaopiston. Tehtailija ja nykyään Alkon paikallisjohtaja Iisalmessa, Kemissä 54 - Naimisissa vuodesta 1926 Katri Hannuksela, lapset Kalevi 27, Eeva-Liisa 31. Musiikki, kirjallisuus. Kersantti Vm 1, VM 2.
Aatto: 1916-17, Ylioppilas Seinäjoen yhteiskoulusta 1923, agronomi -39, asutustoiminnan tarkastaja Lapissa, nykyään maataloeurojen keskusliiton asutusvaliokunnan palveluksessa. Osallistunut sotiin, luutnantti.
Ylläolevassa lehtileikkeestä ilmenee Aaton valmistuminen ylioppilaaksi mutta lehden päiväys on 25.5.1925 ? Matrikkelistä selviää, että yksi Maunolle kirjoitellut on: Vilho Veikko Kujanpää s. 23.2.1897 vanhemmat Jaakko Kujanpää ja Maria Vallenberg. Ollut yhteiskoulussa 1909-17 jolloin pääsi ylioppilaaksi. Ollut vt nimismies eri nimismiespiireissä. Nykyään (1929) Kauhavan puukkotehtaalla toimitusjohtajana. Naimisissa vuodesta 1928.
Toinen Vilho joka kirjoitteli Mustialasta ei selvinnyt oliko hän ollenkaan Lapuan tuttuja vai oliko hän maamieskoulun tuttuja?

50 vuotta sitten opistossa olleitten ryhmä hopeahäissä. Kuvassa keskell Hassinen, Rauha Saarenpää ja Mauri Koskenkorva.

Tässä alkuperäisessä ja siitä väritetyssä kuvassa vasemmalta Aili, Katri ja Hanna Kero, joka siis oli Ailin ja Katrin äidin Elinan sisar Ala-Pirilästä, josta tarinassa on paljon mainintoja.

Vasemmalla on kuvassa teksti Ailin oppilaita ehkä Jämsän kansanopistolla, mutta Ailia en pysty nimeämään. Yllä olevassa kuvassa on teskti: Lapuan oppilaita, mutta henkilöitä ei ole nimetty.

Tässä yllä on vasemmalla kuva Ailin puolisosta Väinö Mellasta, jolle suvun piiriin ei todellakaan jäänyt mitään hyvää kuvaa, joka selventyy edellä kerrotussa Ailin tarinassa aika selvästi. vaikka lopuksi teki kuitenkin reilun teon Ailin eläkeasiassa.

Yllä oikealla ovat Ailin isovanhemmat Eliina Kuhnan isä Jaakko ja äiti Hedvig Ala-Pirilä ainoassa mustavalkoisessa yhteiskuvassa joka löytyi myös muista albumeista. Vieressä oleva väritetty kuva taisi nuorentaa heitä aika tavalla, mutta on kuitenkin hyvä lisä kuvagalleriaan.

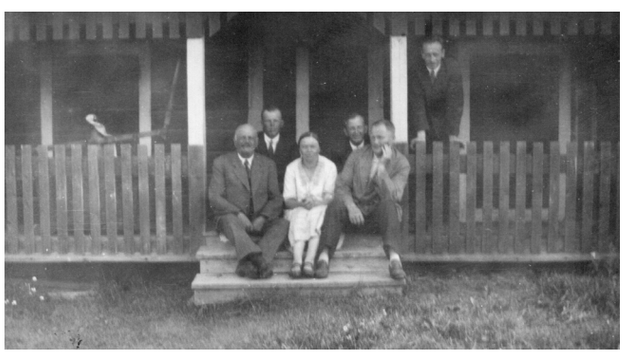

Ailin kansiossa oli kuvat myös Eeron perheestä, joita ei muilla ollut. Vasemmalla Anni lastensa Eero ja Maijun kanssa 1920 luvulla. Keskellä Anni ja oikealla sitten Eero, jonka kuvia saatiin sitten lopuksi lisääkin ja ovat lisättynä Yli-Kuhnan tarinaan tämän korjausluvun loppuun.
Jokin esitys kuva oikealla. Takana kortti teksti lähetetty Mieluskylästä 22.7.1907 Neiti Aili Kuhna Ilmajoki:Tässä näet meikäläiset Haapanen Paltamossa ja hyvässä seurassa. Monet kiitokset siitä yhteisestä kortistanne. Missä lienette tätä nykyä, en tiedä, mutta osoitan tämän sinulle. Kutsusta Ilmajoelle kiitos, mutta ei tee mieli juuri pitemmille taipaleille tänä kesänä. Korkeintaan isän kanssa… sitten korttia oli leikattu. Joten keltä kortti oli ei selviä, olisiko Vaasan tyttökoulun vain muu kouluryhmän jäseneltä? Missä Aili oli 1907

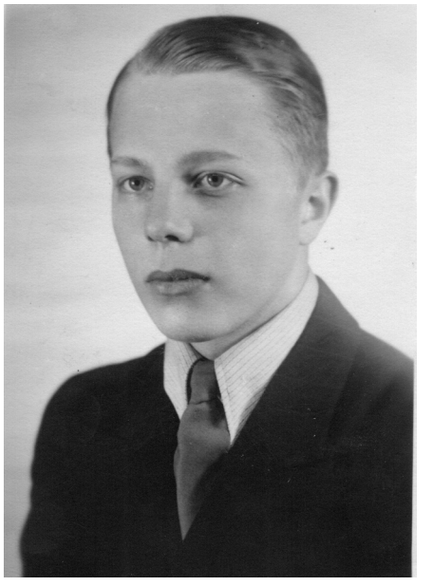

Vasemmalla ollaan vierailulla Jänmsässä vanhalla Mellalla, joita kuvia oli edellä myös uudelta Mellalta.
Vasemmalta: Juho, Paavo. Aili, Mauno, kuljettaja ja Väinö

Yllä Fiina ja Eetu Hopiavuor, oikealla Ilmari ja poikansa Kalevi jonka kuvan takana lukee: kummitädille eli Aili oli Kalevin kummi.
Alla värikuviksi muutettuna Katri Koskenkorva, Juhon Kuhnan sisar Maiju Lauronen ja sitten Suoma.

Lahden maatalousnäyttely 1931:
Vasemmalta: Paavo, Suoma, Aili, Lyyli Antila, Alma Antila, Katri, Aatto

Tässä yllä vasemmalla kuva Yli-Kuhnalasta, jossa vasemmalla Saimi Tiitinen, jonka drmaattisista vaiheista on kirjoitettu luvussa 2, ja oikealla rouva Mauri Honkajuuri, jonka suvulla on merkittävä rooli talon vaaranvuosilta, joista kirjassa on tarinaa. Oikealla kuva Reitkalin puutarhakoululta ja Suoma istuu keskellä alhaalla.

Kuva talosta, joka oli Antti Tapolan ottama ja kortiksi teettämä, joita esiintyi arkistossa useita ja on muualla mustavalkoisena. Tämä oli lähetetty Neiti Aili Koskenkorvalle 2.12.1913 Hämeenlinnan työkouluun Antti Tapolan toimesta:
Kiitettiin kortista, jossa oli tunnettu paikka ja pensaat rehevöityneet ja sitten hän kysyy eikös tämänkin kortin paikka ole tunnettu. Tämä on niitä kesällä kuvattuja ja kertoo sitten kylmästä talvesta ja että ylitalon Ukko tekee luisteluratataa… Parhaimmin terveisin A.T.a eli kirjoittaja Antti Tapola.

Tässä kaksi ennen näkemätöntä varsin hyvää kuvaa talon kuuluisasta puutarhasta, jota Suoma hyvin hoiti.
Kuvassa on vuosi 1926 ja se on otettu rakenteilla olevan puutarhatalon ”Puistolan” yläkerran ikkunasta.

Sitten muutama uusi tarina Juhon nuoruudesta, joista saamme lisää tietoja ja voimma yhdistää asioita, jotka jäivät Juhon, Marian, Eliinan ja muiden kirjeiden kautta selventymättä.
Ensin tarina Ilmajoki lehdestä jonka kirjoittaja jää tunnistamatta vaikka selvästi on joku sukulaisista Ala-Pirilän haarasta.

Kun Klasi-Sihtoolan ylähäsalis pirettihin nuorisoseuran iltamat.

Ala-Sihtolan omisti silloin Matti Ala-Sihto. Sihtoolan paapaksi nimitetty vanhoolla päivillänsä. Hän kuoli 83 vuoden vanhana 1928. Olin silloin seitsemännellä, kun nämä iltamat pidettiin. Olen nyt jäljistä kuullut, jotta ne olivat vuonna 1894. Kuinkahan kuitenkin olivat niin syöpyneet mieleen sellaaselle naskalille ja säilyneet vanhuuden päivihin asti

Silloin ei nuorisoseuralla vielä ollut omaa taloa, kun koko touhu oli aivan alkuvaiheessa. Iltamia järjestettiin suurempiin taloihin. Sihtoolaankin oli luvattu yläsalin iltamia varten. Sali olikin aika suuri, taisi olla 12 x 12 metriä, joten kyllä sitä tilaa sen aikaasille iltamaväelle olikin. Mutta lattian niskat piti tukia pönkäämällä alla olevan renkituvan kattoa vahvoolla parruulla ja niin laatia kesti vähän hypelläkin.

Kyllähän sitä naskali tarkkana seurasi tällaisia valmisteluja ja mielessä pyörii, jotta minkäänlainen se iltama oikein on, kun pitää kattokin nuon lujasti pöngätä.

Sitten alkoi tulla iltamaväkiä. Meitä poikia, joita oli Jalmari ja Jussi serkut ja Jurva-Sihtoolan Franssi, jotka muistan, olivat mua viitisen vuotta vanhempia. Käskettiin mennä kakluunin viereen nurkkahan, jottetta olisi tiellä.

Siihen salin ovelle tuli joku mies, joka rupesi ottamaan kaikilta ovirahaa. Me säikährimme kovaa, kun se rupesi meiltäkin vaatimaan, eihän meillä ollut, mutta samassa tuli Koskisen Matti ja sanoo, jottei niiden tarvitse maksaa. Nuo on sukulaispoikia. Voi kun se helpotti syvältä, kun ei ajettukaan pois!

Oviraha taisi olla viisikolmattapenniä. Ja sitten alakas ohjelma. Näyttämölle tuli mies, katekismuksen kokonainen kirja kädessä, rykääsi ja kattoo hyvin tuikeaa meitä kloppia kohoren, siltä se ainakin näytti, nousi vähän varpahillensa ja sanoo: ” Al armas annani vaalene, jos Pyörtäjän koski pauhaa..” ja sen jälkeen ne käsien taputus ja fläisket, johonka sai itsekin ottaa osaa oli meistä kaikista mukavinta. Suuremmilta pojilta kuulin, jotta se oli Kauppilan leipuri, joka luki.

Sitten ilimootettiin, jota nyt alkaa näytelmäkappale, mutta siitä en enää ollenkaan päässyt selville, jotta mitä se tarkoitti. Siinä oli lavalla naisia ja miehiä, joita minä en kaikkia tuntenutkaan. Mutta yhden mä tunsin, se oli Hopiavuoren Eetu, se oli sotaherran pukees ja sillä oli pitkä sapeli vyöllä ja oli niin kauhean vihaasen näköinen, mutta sanoosta minä en saanut tolkkua. Kun niitä oli vähän niin monta ja ne puhuu kaikki yhtä aikaa tiheään, joten siitä saanut ollenkaan erotettua, jotta mitä ne meinasi. En ole keltään myöhemminkään kuullut sen kappalehen nimiä, ei taida ketään sen aikaasta enää elää, jotka muistaaskaan. Ei sitä ollut mainittua nuorisoseuran pöytäkirjoissakaan, joita oli menny kesänä tarkastettu Ilmajoen Museossa, johtaja Antti Tapolan asiantuntevalla opastuksella.

Kun kappale päättyy, oli taas käsien fläiskettä ja sen jälkihin pantihin penkit sivuun ja alettiin mennä parimarssia ja laulettiin marssilaulua, jonka sanoja en muista, mutta sen sävel jäi muistiin. Saman sävelen kuulin 15 vuotta myöhemmin Vaasassa pelastusarmeijassa, mutta tietystikin sanat olivat toisenlaiset.

Kauan ei meidän poikaasten sallittu seurata juhlan menua, kun piti mennä nukkumahan. Huvit tietenkin jatkuivat myöhempähänkin ja oli siellä tanssittukin, kun mainio viulunsoittaja Pekka Penger oli mukana.

Mun mielenkiintoni oli herännyt sitä sapelia kohtaan. Aamulla kohta herättyäni piti mennä sitä kattomaan, ja koittaa vetää se ulos tupesta, ja kyllä sen terä oli kirkas ja terävä. Useana päivänä käyn sitä katsomassa, kun ei sitä kukaan vienyt pois, se oli kai Jussilan luutnantilta lainassa. Kauan perästäkin päin se vielä mieltäni kiehtoo.

Tässä vielä hiukan sen aikaisista nuorison jäsenistä, jotka tunsin joko sukulaisuuden perusteella tai muuten vain, eikä monikaan heistä enää tietääkseni ole elossa. Ensin sukulaiset Elina, Sofia, Fiia, Salomon, Jukka ja Hanna Ala-Pirilä, Alma, Hilja, Matti ja Aini Koskinen. Ja sitten muita tunnettuja

ihmisiä: Juho Kuhna (Koskenkorva), Frans Västi, Eetu Hopiavuori, Elisabeth Wästi, Fiina Wästi, Juho Rinta-Nikkola, Otto Könni, Liisi Manberg (Ilmainen), Marja Manberg (Ilmainen), Marja Yli-Nikkola, Sanni Yli-Nikkola, Helena Tähtinen, Helmi Tähtinen, Pekka Penger, Matti Pirilä (Pohto), Hilja Pirilä (Pohto), apteekkari Roos, Jaakko Antila.
Tietysti siellä oli muitakin, mutta nämä ainakin olivat muistissa, ainakin ensi kuulemalta. Edellä mainittu Jaakko Antila, ylioppilas, kirjailija ja runoilija sepitteli pieniä humoristisia kompia tovereistaan:
Otto Könnistä, joka oli tummaverinen ja käytti mustaa paitaa Antila sommitteli jutun mustalaiskuormasta, oli tullut tiellä Könniä vastaan. Jolloin sanoneet ”Käy joukkoon” oli kauan sanontana Ilmajoella.
Manbergin tyttäristä: ”Mari ja Lissu leivikontti ja grissu” johtui kai siitä, kun heidän nuorempi sisarensa oli mennyt ennemmin naimisiin.
Sanni Yli-Nikkolasta, joka meni naimisiin Tallus nimisen liikemiehen kanssa: Sanni ja Tallus on Herran hallus”.
Jaakko Antilan runonpätkä Ilmajoelta:
”Rinta ja Nikkolan silta ja kaunis Korpisaari
ja kaikilla mieli klaari.”
Jaakko Antila matkusti myöhemmin Amerikkaan, joka näin sai meiltä tämän lahjakkaan persoonallisuuden samoin kuin niin monta muutakin, jotka ovat sille tielleen jääneet.
Ja sitten Eetu Hopiavuori, komea ja ryhdikäs nuori mies innokas nuorisoseuralainen. Hän sai emännäkseen Fiina Ala-Pirilän. Juho Kuhna sai toisen Ala-Pirilän tyttären Eliinan ja laulumies Fredrik Wästi Sofian.
”Kuhna tuo lahjakas musiikkiväen maanviljelijä nai Ala-Pirilän korian tyttären ja Juho Rinta- Nikkola sai emännäkseen kuvankauniin Fiia Wästin, apteekkari nai vaalean kaunottaren Hilja Pohdon (Pirilä).”
Alma Koskinen opiskeli käsityönopettajaksi ja oli liikkeenjohtajana Helsingissä saaden talousneuvoksen arvonimen. Maria Yli- Nikkola oli innokas nuorisoseuralainen ja terävä kynänkäyttäjä kirjoitellen paljon sanomalehtiin.
Liisi Manberg (Ilmainen), opettajatar, oli ryhdikäs ja asiallinen puhuja, paljon käytetty kyky eri tilaisuuksissa. Helmi Tähtinen, kansallisteatterin näyttelijätär, myöhemmin rouva Honkajuuri. Hilma Tähtinen (Rantanen Pylkkänen) kansallisteatterin näyttelijätär, osa Ilmajoen nuorisoseuran pöytäkirjoistakin on hänen laatimiaan. Pöytäkirjanpitäjänä on ollut myös musiikkimies Pekka Penger, jonka erittäin hieno käsiala kiinnittää erikoista huomiota.
J. Sandström oli innokas nuorisoseuralainen ja sivistysrientojen harrastaja. Sanni Hannuksela kävi seminaarin ja valmistui opettajaksi, hän matkusti amerikkaan meni siellä naimisiin ja kuoli tapaturmaisesti, kun meni lastaan pelastamaan kattoparvekkeelta. Räystäällä hän sai lapsen syliinsä, mutta horjahti ja putosi maahan. Hän kuoli, mutta lapsi jäi elämään. Tämä kertoi hänen sisarensa Maria Hannuksela, kun hän palasi kotimaahan jo iäkkäänä veljensä Iisakki Hannuksela luokse Seinäjoelle. Sillä hän oli elämänsä loppuun asti.
Monenlaisten kohtaloiden läpi ovat silloiset nuorisoseuralaiset vaeltaneet, samoin kuin ne pikkupojatkin, jotka jännityksellä seurasivat iltamatouhuja kakluunin nurkasta.
Jutun oli 1960 luvulla Ilmajoki-lehteen kirjoittanut nimimerkki ”Esan poika”.
Tämä tarina oivallisesti täydentää sitä kuvaa, joka edellä Juhon nuoruudesta kertovat kirjeet ovat teille jo kertoneet ja tuo esille niissä esiintyneiden henkilöiden myöhempiä vaiheita.
Sekä Jaakon, että Sannan kirjeet Amerikasta kertovat samaa tarinaa ja Sannan tapaturmainen kuolema kertoo kirjeestä esiin tulleen Juhoon ihastuneen viimeisen traagisen hetken, joka ei ollut aikaisemmin tiedossa, vaikka Seinäjoen Hannukselan sukuhaaran asioita käsiteltiin laajasti myös kirjassa ”Jonsei Könni – niin Piru.
Sekä Yli-Kuhnan, että Ala-Pirilän, kuin Könnienkin perheet ovat olleet kova ydin hyvin monissa Ilmajoen kulttuurihistorian vaiheissa, josta todella voimme olla ylpeitä.
Ala-Pirilän väki oli ”Esan pojan” sukulaisia, mutta en osaa häntä tässä nimetä

Seuraavaksi jo edellisessä osassa, Juhon nuoruus, kerrottiin musiikki yhdistyksen lopetusvaiheesta, joka kääntyi jatkoksi, mutta tässä on poimintoja sen perustamisesta

Ilmajoelle perustettiin vuonna 1906 yhdistys kannattamaan pitäjän musiikkiharrastuksia. Ja tätä ennen oli täällä olemassa torvisoittokunta ja joitakin köörejä. Varojen puutteessa niiden toiminta oli kuitenkin kituvaa ja koko harrastus uhkasi laantua. Silloiset ilmajoen kulttuurielämän vaalijat päättivät uhrautuvasti parantaa yhdistyksen kannattamattomaan pitäjämme musiikkielävää.

Yhdistyksen ensimmäisenä puheenjohtajana oli välskäri O. Engman. Johtokunnan varsinaisia jäseniä olivat neidot Liisa Ilmanen (kansakoulun opettajatar), Alma Nastman (äkäisyydestään kuului postin neiti), Hilda Reinius, rouva T. Talvitie, herra J. Kuhna. Varalla rouva H. Laurunen, herrat L. Lanne, I.A. Kari ja J. Tattari.

Johtokunta piti tiheästi kokouksia. Ja näiden kokousten pöytäkirjat ovat mitä mielenkiintoisinta luettavaa. Niitä ei ole tehty huitaisemalla kuten nykyaikaisten kokousten pöytäkirjat tehdään, vaan jokaisesta kokouksesta on tehty laaja monisivuinen selostus, jossa näin seikkaperäisesti selostetaan kokouksen kulkua. Niitä voi lukea kuin romaania ja niistä selviää koko yhdistyksen tarina, kuin huolellisesti laaditusta historiikista. Pöytäkirjoista ovat useimmat Liisa Ilmasen käsialaa, hyvin huolellisesti ja selkeästi kirjoitettuja.

Koska nämä pöytäkirjat sisältävät mielestämme niin kiintoisan palasen pitäjämme kulttuurihistoriaa, kannattaa ne julkaista ainakin vanhempia lukijoitamme ajatellen. Tosin niistä ilmenee eräs ”moraalinen myrsky”, joka riehui yhdistyksen palkkaamaan soiton ja laulunopettajan ympärillä, mutta kun aikaa on jo kulunut niin paljon ei sekään enää loukanne ketään. Olkoot nämä pöytäkirjat myöskin opetuksena nykyisille kirjoittajille siitä, kuinka kokousten pöytäkirjat tulisi tehdä.

Sävelten ystävä perustavan kokouksen pöytäkirja on ylioppilas oiva jääskeläisen kirjoittama. Pöytäkirja tehty sävelten ystävän ystävien perustettaessa ilman torvisoittokunnan iltamassa kunnallistalossa21.2.1909.

Maanviljelijä K. Lanne lyhyin pirtein esitettyä mitä jo oli tehty nyt ehkä perustavan kuntamme soitto– ja lauluharrastuksen kannattavan yhdistyksen aikaansaamiseksi muun muassa. Että, oli ryhdytty keräämään kannatussitoumuksia opettajan palkkaamiseksi, vielä kuitenkaan pääsemättä tarvittavaan summaan. Ja jotta nyt tuo edellä mainitun summan suhteen käytävät toimenpiteet saisivat varman pohjan ja tarpeellisen tuen, oli katsottu parhaaksi ottaa asia yleisessä iltamassa keskustelun alaiseksi. Omasta puolestaan katsoin asiaa parhaiten autettavan perustamalla tuollainen musikaalinen kannatusyhdistys.

Puheenjohtajaksi valittiin K. Lanne ja kirjuriksi allekirjoittanut Oiva Jääskeläinen.
Herra J. Sandström Sai ensimmäisen puheenvuoron. Yhtyeen alustajaan eniten huomauttaen siitä, että kannatus sitoumukset oli kuitenkin tehtävä seuran koko elinajaksi eikä vain yksi vuodeksi. Seuran perustamista kannatettiin muutenkin ja vastustajia ilmaan vastustajia ilmaantumalla ilmaantumatta se perustettiinkin
Nyt ryhdyttiin pohtimaan yhdistyksen elämis- ja toimintamahdollisuuksia. Opettaja Tattari piti opettajan palkkaamista parhaana keinona vireän toiminnan aikaansaamiseksi ja yksi ylläpitämiseksi. Johdatti mieleen, että nimikin ehkä ollen tarpeen seuralle. Neiti L. Ilmainen yhtyi edelliseen toivoin vain, että kunta avaisi kukkaronsa tällaista yhdistystä kannattamaan, silloin vasta edetään varmalla pohjalla.
(Lehden kopio on tässä kohtaa epäselvä, mutta kunnan mukaan ottoa myös vastustettiin ja verrattiin johonkin toiseen yhdistykseen, jossa kunta oli mukana ja aiheutui ongelmia.)
Jatkuvan keskustelun aikana oli hartaasti koetettu keksiä lapselle nimeä. Vaan todisti vilkas keskustelu, joka ristimänimestä sukeutui. Puheenjohtaja ehdotti nimeksi ”Soitannollinen yhdistys”. I. Ilmainen ja J. Sandstöm yhtyivät häneen.” Laulun ja soiton ystäviä” puolsi muun muassa Hackman ”Sävelten kaiku” oli J. Tattarin ehdotus rouva Lauronen ehdotti ”Sävelten Sointua”, neiti Ilmanen ”Säveltaiteen ystäviä”. Pulman ratkaisi V. Honkasalo ehdottamalla nimeksi ”Sävelten ystävät”. Puheenjohtaja napautti pöytään ja niin oli saatu yhdistykselle suomalainen lyhyt ja sointuva nimi.

Sitten Eliinan hautajaisosuuteen uusi löytynyt lehtijuttu:

Haudan lepoon laskettiin tämän kuun viidentenä päivänä Ilmajoen kirkkomaalla Koskenkorvan talon emäntä Elina Kuhna omaa sukua Ala-Pirilä. Hautauksen toimitti pastori J. Lauronen Kälviältä. Siunauksen jälkeen puhui hän pois menneen muistolle sekä teroitti mieliin elävämme katoavaisuutta. Kun hauta oli umpeen luotu, pettyi se omaisten, ystäväin ja tuttavain seppeleillä. Niiden joukosta herätti erikoista huomiota vainajan työtoverien, torppareiden seppele, jonka nauhoista omistettiin vainajalle keskinäistä sopua ja toistensa ymmärtämistä todistava muisto. Ja joka vainajan tunsi, hän voi käsittää miksi tuollainen, erittäin tähän aikaan tavaton tunnustus hänelle omistettiin. Myös kansanopiston johtaja maisteri Lehto omisti puheen vainajan muistolle. Hautausvirret sekä tilaisuuteen sopivia lauluja esitti sekakuoro. Osanotto hautajaisiin oli suuri.

— Jämsän kansanopiston käsityön opettajattareksi on 26 hakijasta valittu neiti Aili Koskenkorva Ilmajoelta.

Yllä ja oikealla on Ailin nimitykset 1914 Jämsän kansanopistolla, jotka oli osin tiedossa ja jota kautta tuleva aviopuoliso sitten löytyy, mutta alla oleva lehtihausta aivan sattumalta esille tullut ilmoitus tuntuu aivan käsittämättömältä.

Oli olemassa Koskenkorvalla myös toinen Aili Koskenkorva, joka saattaa selittää joitain huomoita ja lehtilöytöjä kuten alle olevan kihlausilmoituksen;
Aili Loviisa Koskenkorva (naim. Ahlberg) – Kihlaus 1923, Avioliitto 1925
Se toinen Aili oli nimeltään Aili Loviisa Koskenkorva (s. 1901 – d. 1976). Hän on juuri se henkilö, johon löytämäsi vuoden 1923 kihlausilmoitus liittyy, kertoi tekoäly, joka asian oivalsi. Hän virallisti suhteensa hieman kihlauksen jälkeen ja avioitui vuonna 1925 miehen kanssa, jonka koko nimi oli Leo Albin Alfons Ahlberg (1899–1973).

Kihlauksensa ovat julkaisseet neiti Aili Koskenkorva Ilmajoen Koskenkorvalta ja herra Albin Ahlberg Helsingistä.

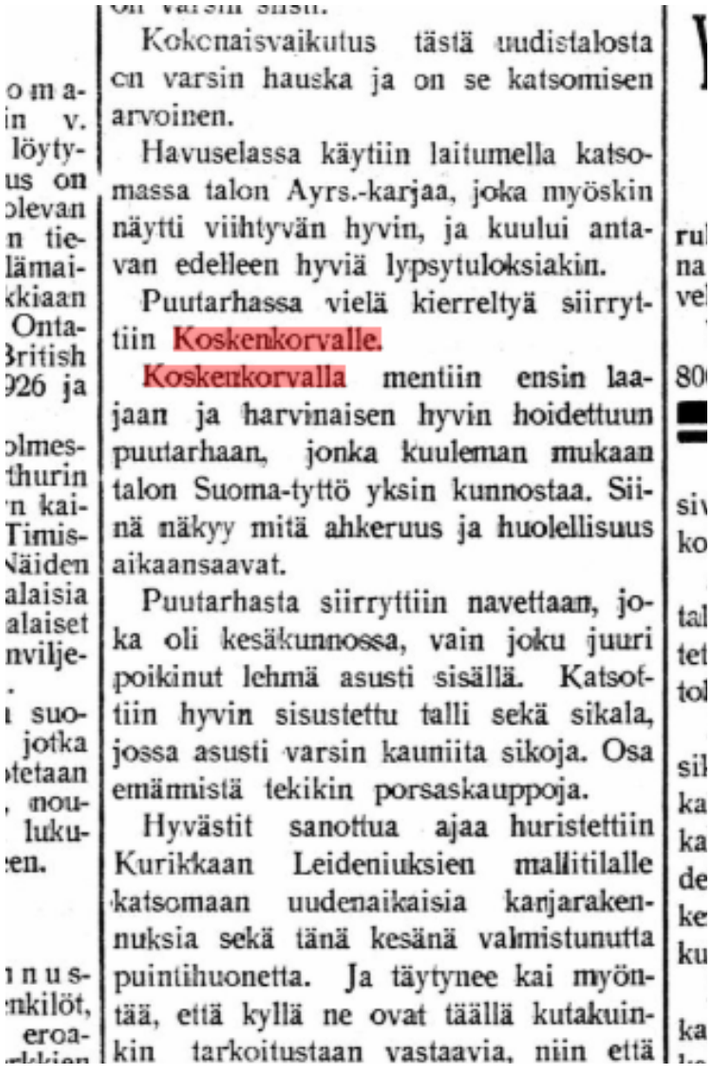
Kihlauksensa ovat julkaisseet täällä neiti Sylvia Marttila ja mekaanikko Birger Nyman.

Katrin harjoitttelu alkaa 1921 ja tiedot täydentyy, että Katri on ollut ainakin Koskenkorvalla, Ilmajoella, Peräseinäjoella ja sitten Pyhtäällä.

Opiston oppiaineista mainittakoon pääryhmät: Uskonto, suomenkieli ja kirjallisuus, historiat, laulu, laskento luonnontieteet, maantieto, toistakymkymmentä isäntä- ja emäntäkoulun oppiainetta maatalouden kaikilta eri aloilta, terveysoppi, urheilu ja voimistelu j. n. e. Vakinaiseen opettajistoon kuuluvat johtajatar, fil. maist. neiti Augusta Ikäheimonen, talousopettajatar, neiti Signe Björkqvist, tyttöjen käsit. opettajatar, neiti Aili Koskenkorva, maatalousopettaja maisteri Väinö Musikka, poikain käsit. opett. Eero Kärkkäinen ja allekirjottanut. Opistoon pyrkivä lähettäköön ennen lokak. 1 p. hakemuksensa johtajalle, joka hyväksytylle hakijalle antaa kirjeellisen kutsun. Hakemuksessa mainittakoon myöskin

Huomenna avattavan Isonkyrön k.k. I luokan postiaseman hoitajaksi on nimitetty kauppias Mikael Blomkvist.

Toimistoapulaiseksi Koskenkorvan postitoimitukseen on postihallitus määrännyt postiharjoittelija neiti Katri Koskenkorvan.

Kokonaisvaikutus tästä uudistalosta on varsin hauska ja on se katsomisen arvoinen.

Havuselassa käytiin laitumella katsomassa talon Ayrs.-karjaa, joka myöskin näytti viihtyvän hyvin, ja kuului antavan edelleen hyviä lypsytuloksiakin.

Puutarhassa vielä kierreltyä siirryttiin Koskenkorvalle.

Koskenkorvalla mentiin ensin laajaan ja harvinaisen hyvin hoidettuun puutarhaan, jonka kuuleman mukaan talon Suoma-tyttö yksin kunnostaa. Siinä näkyy mitä ahkeruus ja huolellisuus aikaansaavat.

Puutarhasta siirryttiin navettaan, joka oli kesäkunnossa, vain joku juuri poikinut lehmä asusti sisällä. Katsottiin hyvin sisustettu talli sekä sikala, jossa asusti varsin kauniita sikoja. Osa emännistä tekikin porsaskauppoja.

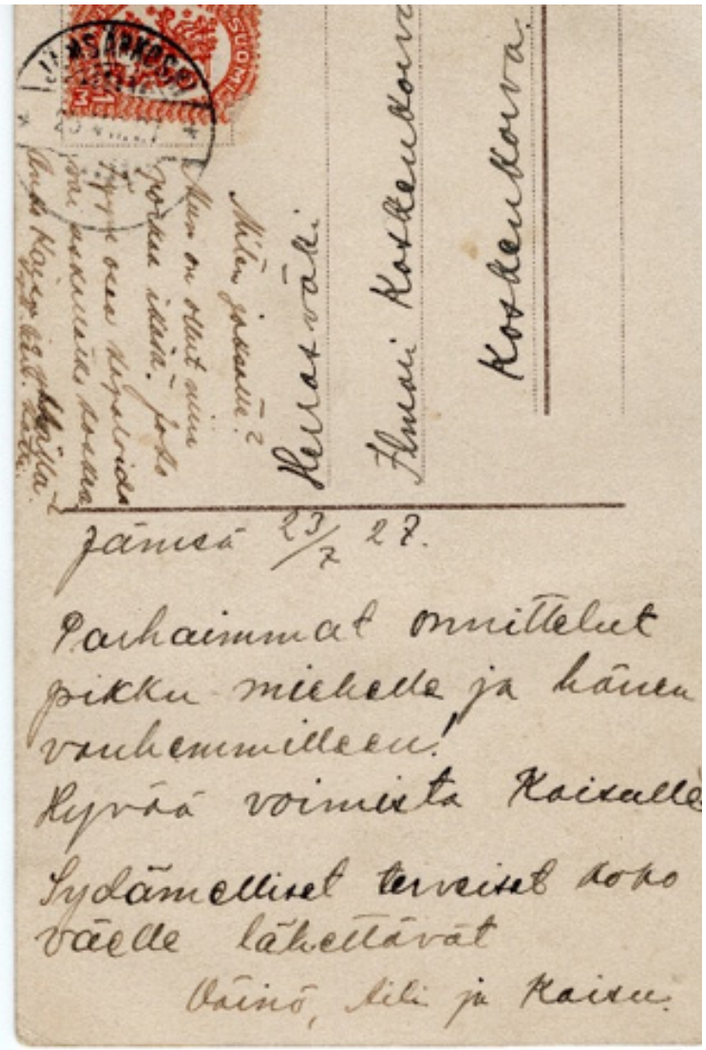
Hyvästit sanottua ajaa huristettiin Kurikkaan Leideniuksien mallitilalle katsomaan uudenaikaisia karjarakennuksia sekä tänä kesänä valmistunutta puintihuonetta. Ja täytynee kai myöntää, että kyllä ne ovat täällä kutakuinkin tarkoitustaan vastaavia, niin että

Edellä oli kuvat Suoman hoitamasta puutarhasta ja sehän oli äärettömän monen retkikunnan vierailujen kohteena, joista tässä yllä yksi vierailu ja Suoman saama palkinto vuodelta 1925.
Vieressä on vanhalla fontilla juttu 1915 jossa isännän poissaollessa nuori neti esittelee puutarhaa, eli Suomahan siinä sai kunniaa.

maanviljelijä Juho Raisio, Alavus,
emäntä Hilma Haavisto, Ilmajoki,
rouva Aini Honkasalo, Ilmajoki,
neiti Aini Koskinen, Ilmajoki, neiti
Suoma Koskenkorva, Ilmajoki,
emäntä Fanny Rauska, Kauhajoki,
emäntä Maiju Harja, Kauhajoki,
Kauhajoen Kotitalouskoulu, Kauhajoki, rouva Elli Leppänen, Kauhajoki, rouva Olga Peltonen, Kau-

Päiwä oikein jo ehtinyt puoleen, jonka wuoksi täytyi liirehtiä jos mieli matkasuunnitelman edes osapuilleen toteuttaa. Sikäli päätimme muualla tyytyä katselemaan wain puutarhoja, joita näkemään pääasiassa olimme lähteneet. Ohjasimme kulkumme Koskenkorwaan J. Kuhnan taloon, jonne meidän oli myöskin luwattu wastaanottaa. Isäntä ei kumminkaan sattunut olemaan kotona. Siitä huolimatta saimme talon neidin suosiollisella anulla nähdä hywin hoidetun puutarhan. Erityistä huomiota herätti siluriuuren näköisyys, waikka epäilimmekin, sopisiko se meidän ruiskahwimme. Pian olimme taas pyörittelemässä kansakoulua kohti opettaja Jääskeläisen puutarhawiljelyk-

Hinni Koskenkorva.

Koskenkorva.

Rakas täti!

Miten jaksatte?

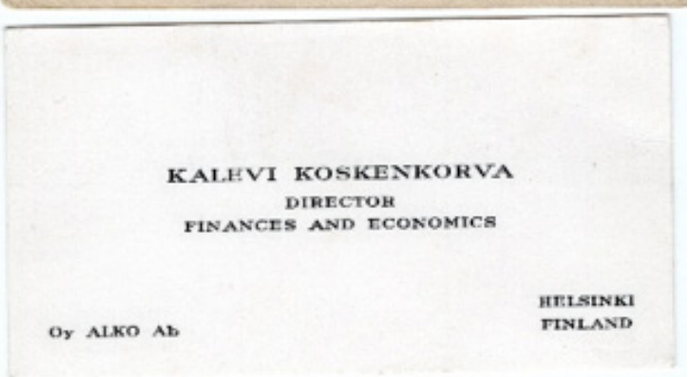
Jänisä 23/7 27.

Parhaimmat onnittelut pikku miehelle ja hänen vanhemmilleen!

Hyvää voimista Kaikelle

Sydämelliset terveiset koko väelle lähettävät

Aino, Aili ja Kaisu.

KALEVI KOSKENKORVA
DIRECTOR
FINANCES AND ECONOMICS

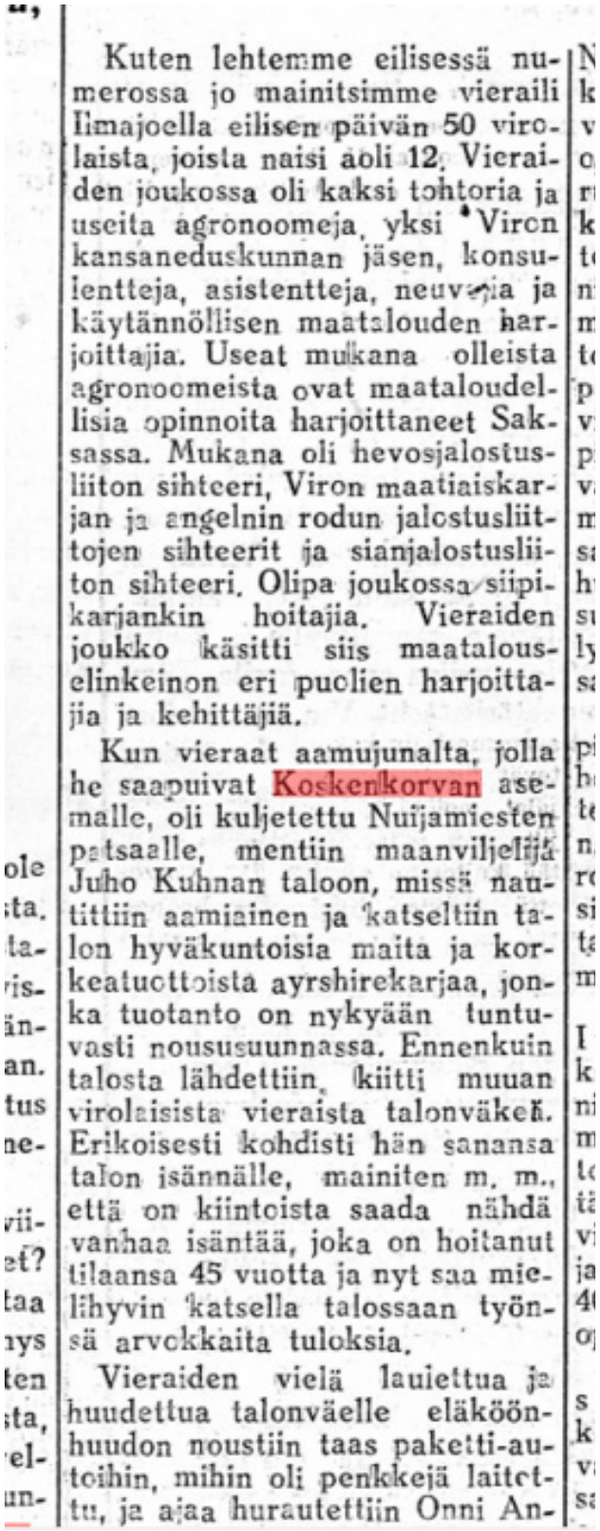
Oy ALKO Ab

HELSINKI
FINLAND

JÄÄHYVÄISJUHLA.

Osoittaakseen kiitollisuuttaan paikkakunnalta poistuvalle postinhoitaja neiti Katri Koskenkorvalle, joka nyt muutti Pyhtään postitoimistoon Koskenkorvalta, järjestivät Koskenkorvan lotat tälle monivuotiselle puheenjohtajalleen jäähyväisillanvieton Honkalaan viime torstaina. Kello 20,30 astui kunniavieras Honkalan Suomen väreillä koristettuun saliin kuoron laulaessa marssia. Vieraalle puhui sitten yläpään lottien ja paikkakuntalaisten puolesta opettajatar Lyyli Antila ja alapään lottien kiitolliset terveiset tulkitsi emäntä Edla Röyskö. Senjälkeen maanv. Juho Antila puhui kiitoksen sanat lottien ja suojeluskuntalaisten puolesta ja ojensi näitten puolesta neiti Koskenkorvalle kauniit hopeiset muistoesineet. Koskenkorvan naisvoimistelijain puolesta kiitti eroavaa johtajaansa neiti Hilda Seppilä. Myöhemmin puhui maanv. Onni Antila ja yläpään kuoro lauloi useaan kertaan. Näin laulaen, puhuen ja kahvia, hedelmiä y.m. virvokkeita nauttien kului ilta rattoisasti, vaikkapa kaiken ohella kukin läsnäoleva tunsi sydämessään apeutta sen korvaamattoman tapauksen johdosta, mitä neiti Koskenkorvan poistuminen paikkakunnalta on. Lopuksi laulettiin yhteisesti "Kuullos pyhä vala" ja poistuttiin.

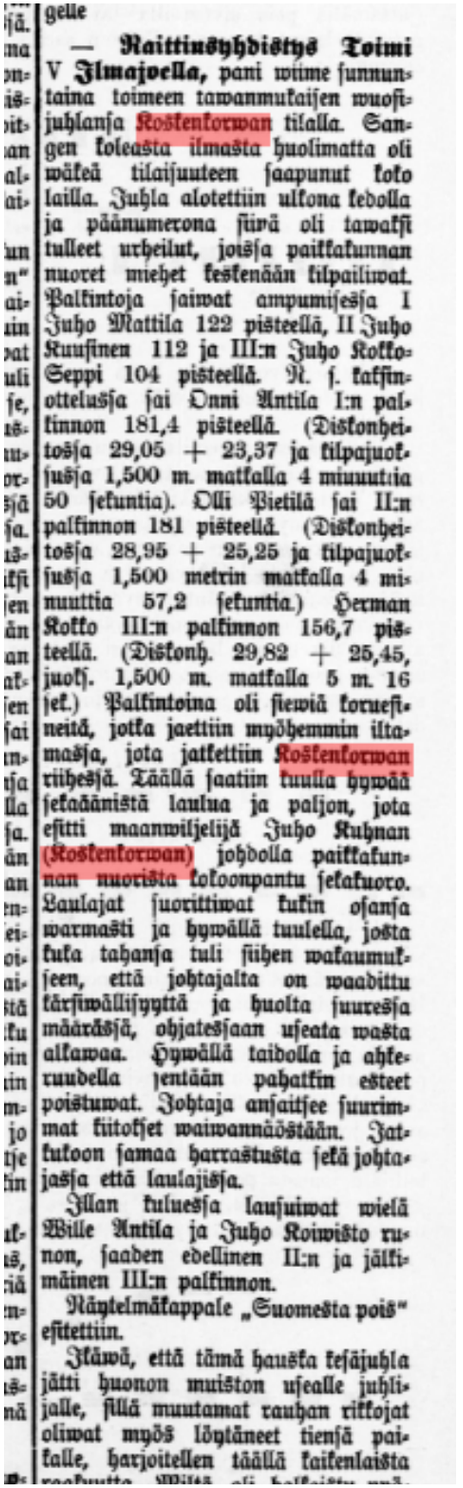
Erilaisia uutisia. Vasemmalla Aili onnittelee ensimmäistä Juho lasten lasta. Kalevin uran huipennus. Yllä on Katrin muutto Pyhtäälle 3.7.1930, josta jutusta ilmenee uusiakin asioita Katrin toiminnasta Koskenkorvalla.
Oikealla uutinen 1927 Nuijamiesten muistomerkki vieraista Virosta, jotka imivät täältä uskoa omaan itsenäisyyteen.

Kuten lehtemme eilisessä numerossa jo mainitsimme vieraili Ilmajoella eilisen päivän 50 virolaista, joista naisi aoli 12. Vieraiden joukossa oli kaksi tohtoria ja useita agronoomeja, yksi Viron kansaneduskunnan jäsen, konsulentteja, asistentteja, neuvojia ja käytännöllisen maatalouden harjoittajia. Useat mukana olleista agronoomeista ovat maataloudellisia opinnoita harjoittaneet Saksassa. Mukana oli hevosjalostusliiton sihteeri, Viron maatiaiskarjan ja angelnin rodun jalostusliittojen sihteerit ja sianjalostusliiton sihteeri. Olipa joukossa siipikarjankin hoitajia. Vieraiden joukko käsitti siis maatalouselinkeinon eri puolien harjoittajia ja kehittäjiä.

Kun vieraat aamujunalta, jolla he saapuivat Koskenkorvan asemalle, oli kuljetettu Nuijamiesten patsaalle, mentiin maanviljelijä Juho Kuhnan taloon, missä nautittiin aamiainen ja katseltiin talon hyväkuntoisia maita ja korkeatuottoista ayrshirekarjaa, jonka tuotanto on nykyään tuntuvasti noususuunnassa. Ennenkuin talosta lähdettiin, kiitti muuan virolaisista vieraista talonväkeä. Erikoisesti kohdisti hän sanansa talon isännälle, mainiten m. m., että on kiintoista saada nähdä vanhaa isäntää, joka on hoitanut tilaansa 45 vuotta ja nyt saa mielihyvin katsella talossaan työnsä arvokkaita tuloksia.

Vieraiden vielä lauiettua ja huudettua talonväelle eläköönhuudon noustiin taas paketti-autoihin, mihin oli penkkejä laitettu, ja ajaa hurautettiin Onni An-

gelle

— **Raittiusyhdistys Toimi V Ilmajoella,** pani wiime ſunnuntaina toimeen tawanmukaiſen wuoſijuhlanſa Koſtenkorwan tilalla. Sangen koleaſta ilmaſta huolimatta oli wäkeä tilaiſuuteen ſaapunut koko lailla. Juhla alotettiin ulkona kedolla ja päänumerona ſiinä oli tawakſi tulleet urheilut, joiſſa paikkakunnan nuoret miehet keskenään kilpailiwat. Palkintoja ſaiwat ampumiſeſſa I Juho Mattila 122 pisteellä, II Juho Kuuſinen 112 ja III:n Juho Kokko-Seppi 104 pisteellä. N. ſ. kakſinottelusſa ſai Onni Antila I:n palkinnon 181,4 pisteellä. (Diskonheitoſſa 29,05 + 23,37 ja tilpajuokſuſſa 1,500 m. matkalla 4 minuuttia 50 ſekuntia). Olli Pietilä ſai II:n palkinnon 181 pisteellä. (Diskonheitoſſa 28,95 + 25,25 ja tilpajuokſuſſa 1,500 metrin matkalla 4 minuuttia 57,2 ſekuntia.) Herman Kokko III:n palkinnon 156,7 pisteellä. (Diskonh. 29,82 + 25,45, juokſ. 1,500 m. matkalla 5 m. 16 ſek.) Palkintoina oli ſieviä koruesineitä, jotka jaettiin myöhemmin iltamaſſa, jota jatkettiin Koſtenkorwan riihesſä. Täällä ſaatiin kuulla hywää ſekaäänistä laulua ja paljon, jota eſitti maanwiljelijä Juho Kuhnan (Koſtenkorwan) johdolla paikkakunnan nuoriſta kokoonpantu ſekakuoro. Laulajat ſuorittiwat kukin oſanſa warmasti ja hywällä tuulella, joſta kuka tahanſa tuli ſiihen wakaumukſeen, että johtajalta on waadittu täsmällisyyttä ja huolta ſuureſſa määräſſä, ohjateſſaan uſeata wasta alkawaa. Hywällä taidolla ja ahkeruudella ſentään pahatkin esteet poiſtuwat. Johtaja anſaitſee ſuurimmat kiitokſet waiwannäöſtään. Jatkukoon ſamaa harraſtuſta ſekä johtajaſſa että laulajiſſa.

Illan kuluesſa lauſuiwat wielä Wille Antila ja Juho Koiwiſto runon, ſaaden edellinen II:n ja jälkimäinen III:n palkinnon.

Näytelmäkappale „Suomeſta pois" eſitettiin.

Ikäwä, että tämä hauska keſäjuhla jätti huonon muiſton uſealle juhlijalle, ſillä muutamat rauhan rikkojat oliwat myös löytäneet tienſä paikalle, harjoitellen täällä kaikenlaiſta raakuutta. Miltä oli halkaiſtu pyörän kummit, keltä pyöräwarastettu ja keltä suitset katkaiſtu. Siksi on ſurullista ajatella, että näin paljon konnamaiſuutta wielä niin usein tapaa.

Juhlat Koskenkorvan riihessä keväällä 1904

Raittiusyhdistys toimi V Ilmajoelta pani viime sunnuntaina toimeen tavanmukaisen vuosijuhlan Koskenkorvan tilalla. Sangen koleasta ilmasta huolimatta oli tilaisuuteen saapunut väkeä koko lailla. Juhla aloitettiin ulkona kedolla ja päänumero siinä oli tavaksi tulleet urheilut, jossa paikkakunnan nuoret miehet keskenään kilpailivat.

Ampumisessa 1. Juho Mattila 122 pist. 2. Juho Kuusinen 112 pist. ja 3. Juho Kokko-Seppi 104 pist.

Kaksin ottelussa 1. Onni Antila 181,4 pist. (kiekon heitto 29,05 ja 23.37 m ja 1500 mk juoksu aika 4 min 50 sekuntia) 2. Olli Pietilä 181 pist (28,95 ja 25,25 4 min 57.2 sekuntia) 3. Herman Kokko 156,7 pist.

Palkintoina oli sieviä koruesineitä, joita jaettiin myöhemmin illalla iltamissa Koskenkorvan riihessä. Täällä saatiin kuulla hyvää sekaäänistä laulua ja paljon, jota esitti mv. Juho Kuhnan (Koskenkorvan) johdolla paikkakunnan nuorista kokoonpantu sekakuoro.

Laulajat suorittivat kukin osansa varmasti ja hyvällä tuulella, josta kuka tahansa tuli siihen vakaumukseen, että johtajalta on vaadittu täsmällisyyttä ja huolta suuressa määrässä ohjatessaan useaa vasta-alkajaa. Hyvällä taidolla ja ahkeruudella sentään pahatkin esteet poistuvat. Johtaja ansaitsee suuret kiitokset vaivannäöstään. Jatkakoon samaa harrastusta sekä kuorolaiset että johtaja.

Illan kuluessa lausuivat vielä Walle Antila ja Juho Koivisto runon saaden edellinen toisen ja jälkimmäinen kolmannen palkinnon.

Näytelmäkappale ” Suomelta pois” esitettiin.

Ikävä, että tämä hauska kesäjuhla jätti huonon muiston usealle juhlijalle, sillä muutamat rauhanrikkojat olivat myös löytäneet tiensä paikalle, harjoitellen täällä kaikenlaista raakuutta. Miltä oli halkaistu pyörän kummit, keltä pyörävarastettu ja keltä suitset katkaistu. Siksi on surullista ajatella, että näin paljon konnamaisuutta vielä niin usein tapaa.

Sähkövalaistusta

puuhataan useihin taloihin Jossakyrössä ja Mistarossa. Ilmajoen Koskenkorwalla on sellainen laitos täydessä käynnissä, samoin parissa muussa talossa Ilmajoella. Kauppias Jaakko Wörlund Waasasta niitä tuluu laittelevan aiwan ilman waiwoja.

Luettiin maanwiljelyshallituksen kirje koskewa Koskenkorwan koulutilan karjaa, mikä tarkastuksessa on huomattu tuberkuloosin saastuttamaksi. Asian johdosta päätettiin pyytää koulun johtaja J. E. Antilan ja tarkastaja konsulentti Yrjö Collanin lausuntoa.

Ilmoitus maanwiljelyshallitukselle. Päätettiin maanwiljelyshallitukselle ilmoittaa, että maanwilj. J. Kuhman karjassa Koskenkorwalla on puhdistustyö osittain toimitettu, mutta kun on wielä huomattu 11 elukan olewan tuberkelin saastuttaman, niin on mainitussa talossa olewat harjoittelijat sijoitettu toiseen taloon.

Ilmoituksia.

Havuselan & Koskenkorvan

Karjanhoitajakouluun

otetaan ensi tulevan Marraskuun 1 p:nä uusia oppilaita. Oppiaika kestää 1 vuoden. Oppilaat saavat vapaan asunnon, ylöspidon ja opetuksen. Hyvästä käytöksestä jaetaan oppilaille kehoitusrahoja. Hakijan tulee olla 18 vuotta täyttänyt ja ennen ensi syyskuun 1 päivää lähettää omakätisesti kirjoitetun hakemuksen allekirjoittaneelle. Hakemusta tulee seurata 1:si papinkirja, 2:ksi lääkärin todistus, 3:ksi alaikäisellä holhoojan suostumus, 4:ksi päästötodistus kansakoulusta tai todistus siitä että hakija osaa kirjoittaa ja laskea 4 laskutapaa kokonaisilla luvuilla, 5:ksi todistus käytännöllisestä työstä karjanhoidon ja maanviljelyksen alal a.

Koskenkorvassa, heinäkuulla 1913.

J. E. Antila.

Vuossa 1912 oli kaksi isoa asiaa. Talo sai sähkövalot ja Koskenkorvan koulutilan karjaan iskee tubekuloosi, josta kerrottin edellä enemmän, tässä lehtijuttuja asiasta, mutta usko pysyy vahvana ja karjahoitokouluun haetaan uusia oppilaita.

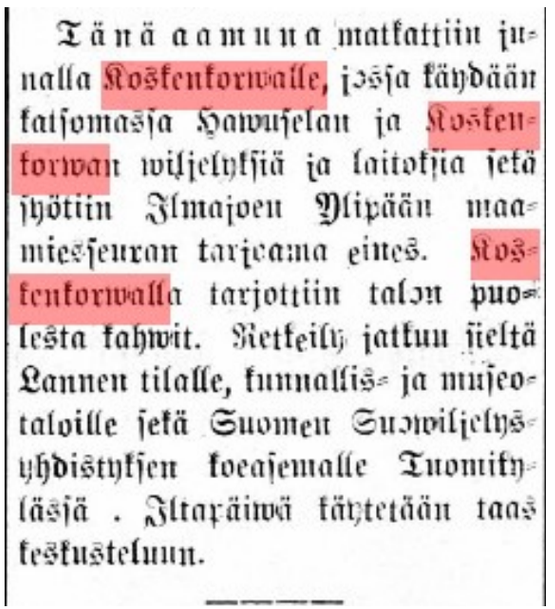

Laillisen edesvastuun uhalla

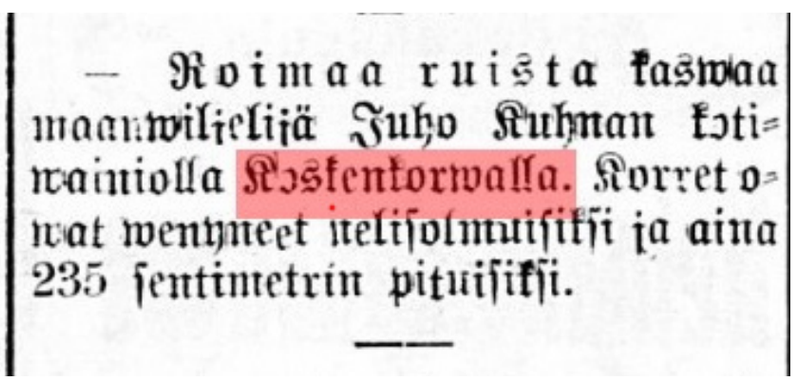
kiellämme kaiken metsästyken Possolan, Havuselan, Koskenkorvan, Rannon, Piirtolan ja Karjalan talojen mailla. Joka tavataan pyssyn kanssa sanotuilla mailla saatetaan syytteeseen. Ilmiantaja palkitaan. 5233

Ilmajoella Syysk. 12 p. 1913.

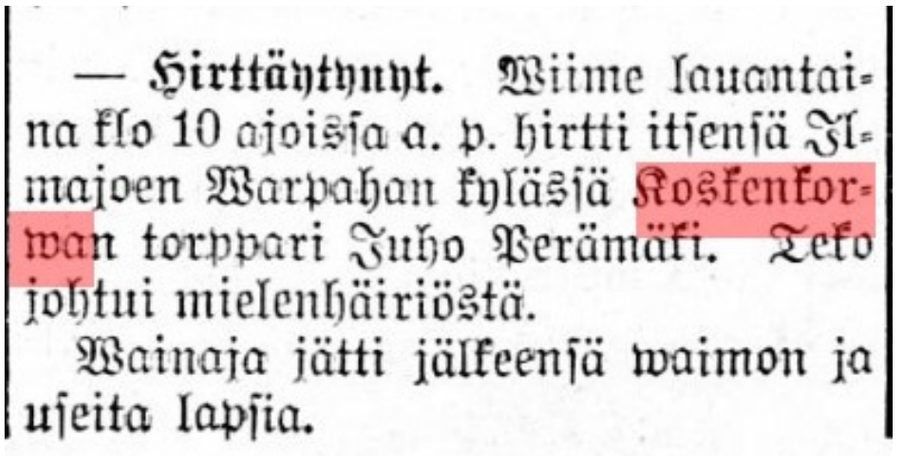
Metsästysoikeuden vuokraajat.

Tänä aamuna matkattiin junalla Koskenkorwalle, jossa käydään katsomassa Hawuselan ja Koskenkorwan wiljelyksiä ja laitoksia sekä yhdistyksen kokouksessa Ilmajoen Ylipään maamiesseuran tarjoama eines. Koskenkorwalla tarjottiin talon puolesta kahwit. Retkeily jatkuu sieltä Lannen tilalle, kunnallis- ja museotaloille sekä Suomen Suowiljelysyhdistyksen kokoukselle Tuomikylässä. Iltapäiwä käytetään taas keskusteluun.

— Roimaa ruista kaswaa maanwiljelijä Juho Kuhnan kotiwainiolla Koskenkorwalla. Korret owat wenyneet keskimääräisiksi ja aina 235 sentimetrin pituisiksi.

— Hirttäytynyt. Wiime lauantaina klo 10 ajoissa a. p. hirtti itsensä Ilmajoen Warpahan kyläässä Koskenkorwan torppari Juho Perämäki. Teko johtui mielenhäiriöstä.

Wainaja jätti jälkeensä waimon ja useita lapsia.

Uutisia vuodelta 1915

Juho Perämäen torpan tiedoista kyseltiin joku aika sitten, joten jotkin vanhat tiedot ja leikkeet voivat olla arvokkaita tietoja.
Rukiin pituus on tämän päivän lajikkeille aika mahdoton ja voisi olla kova paikka puimureillekin.
Koskenkorvan mylly on ajan hermolla ja kehitti uusia tuoteita.

Koskenkorvan Myllyä

: lähellä Koskenkorvan asemaa :

SUOSITELLAAN YLEISÖLLE.

Erikoisalana valmistaa

HYVIÄ

: : KAURANRYYNIÄ. : :

Kuva Ilmajoen maatalousnäyttelystä vuodelta 1913

nista 1850 tuodun »möyrän». Vasta sen jälkeen ilmestyneitä ovat nykyään niin monilukuiset aura ja välttimallit. Tuo aurain esi-isä loi mieliin kuvan 70 vuotta sitte harjoitetusta maanviljelyksestä, jolloin kaikki esivanhempamme kuokka olalla riensivät pehmittämään peltojaan ja raivaamaan niittyjään. — Miten mahtoivatkaan ihmetellä esivanhempamme tuon »möyrän» ilmestyttyä erään talon pellolle ja miten monta epäuskon ilmausta onkaan esiintynyt ennenkuin peltoja, kuten nykyään, auroilla yleisesti alettiin kyntämään. Nuorta on suomalainen uusin maatalouskulttuuri!

Korven tilalla — omist. maanvilj. Uotila — on salaojitusjärjestelmä toisensa perästä alkanut valmistua. Monet hehtaarit viljelysmaata ojitetaan tilalla vuosittain sementtiputkisalaojiin, joita varten putket valmistetaan tilalla tarkoitukseen sopivalla sementtiputkikoneella. Tilan vuoroviljelyksellä olevat pellot ja kaunis maatiaiskarja, luvultaan 51 lypsävää 88 hehtaarin viljelyspinta-alaa kohden, osoittivat tilan olevan hyvässä kunnossa.

Söimme tarjotut päivälliset, jonka jälkeen jatkoimme tyytyväisinä matkaamme kohti kuuluisaa kolmikkoa Havuselaa, Koskenkorvaa ja Västilää. Suuren työmäärän tuottaman kiireen vuoksi emme ehtineet perinpohjin näihin maatiloihin tutustua. Katselimme karjakartanot, Havuselan kuuluisan Ayrshirekarjan ja rakenteilla olevan uutistalon, jossa m. m. sementtitiilinen karjakartanoyhdistelmä lähenee valmistumistaan. Poikkesimme vielä pienten siivekkäiden asunnolla ja siitä muistoksi sai eräs joukostamme paukun otsaansa.

Koskenkorvan puutarha, riihirakennus tanskalaisine puimakoneineen, itseluovuttava leikkuukone ja suurikokoinen tahko, jota joukkueemme väkevin pyöritti niin että tuli sinkoili, sekä sähkökoneen avulla käypä pumppu jäivät erikoisemmin mieleemme. Västilän maatiaiskarja ja itsetietoinen maatiaissonni vielä nähtiin, juotiin emäntäin tarjoomat vehnäskahvit erojaisiksi ja niin jätettiin Suomen suurin viljapitäjä, Ilmajoki, sekä sen arvokkaat nähtävyydet, kiitollisina agr. Jääskeläiselle, joka oli koko ajan retkeämme opastanut, kiitollisina ilmajokelaisille, jotka jaksavat yhä uusia retkikuntia ottaa vastaan ja heille ystävyyttä sekä vieraanvaraisuutta osoittaa. — Erosimme agron. Kailion retkikunnasta, joka kautta Laihian lähti porhaltamaan kohti Kyrön kuuluisia lakeuksia.

Yrjö E. Antila Kurikassa sai meistä vieraita. Tilan ayrshirekarja oli 2 km. päässä laitumella, mukana jo iltalypsyille menneet lypsäjät. Isäntä selosti, että karjan tuotanto 10 vuotta sitten oli alle 2,000 kg. maitoa lehmää kohden ja että se nyt 10-vuotisen jalostustoiminnan jälkeen jaksaa kunnollisesti hoidettuna lypsää yli 3,000 maitokiloa entistä rasvaisempaa maitoa. Olipa parhain lehmä jaksanut lypsää yli neljä ja puoli tuhatta maitokiloa vuodessa. Sellaisia lehmiä kannattaa jo pitää hyvässäkin navetassa ja hoidattaa niitä sivistyneillä karjanhoitajilla.

Tilan kalusto ja koneet, kuivausriihi »Tähkä», puutarha, viljelykset, vieläpä kaunis kunniakirjavarastokin katseltiin. Tarjotut kahvit maistuivat hyvältä.

TILAKÄYNTI
15.7.1921

Myllyn mainos samalta vuodelta.

I. 1 k. 4 s.

Huomaa!

Nisujauhoja

valmistetaan Koskenkorvan myllyssä ensi maanantaina ja tiistaina t. k. 24 ja 25 p:nä.

Koskenkorva lokak. 21 p:nä 1921.

8566 **Juho Kuhna.**

suuden lähde. Tehtaita ei ole merkittäviä muita kuin tiilitehdas, metsiä vain kotitarpeeksi. Puhdas maanviljelyspitäjä siis. — Salaojitus, syväkyntö, laajennettu juurikasviviljelys, pysyvien laitumien järjestäminen, parempien kasvilaatujen käytäntöön ottaminen, väkilannoittimien käyttö, ovat nopeasti voittamassa alaa. Ja muokkausaikana kaikkialta kuuluva traktorin jyminä, korjuuaikaan itsesitovan leikkuukoneen tasainen raksutus ja puintikautena yhtenä hyrinänä korvaan kantautuva sähkömoottorin käyttämän puimakoneen iloinen laulu, todistavat, että uu-

Sävel, 5317, tuotanto 4081—133,4 —3,5.

ovat ne ensiluokkaisia eläimiä, suuret tuotannot kantaemillä takanaan, joten sopii toivoa, että nouseva karja on heruvampaa lypsylleen kuin nykyinen.

II.

Paitsi Piirin keskusampumarataa jä
on sk:lla itsellään toinen oikein s
hyvä rata Koskenkorven Honkalan
mäessä lähinnä Ylisenpään kylä-
osaston tarpeita varten. Tarvittavan
maa-alan ovat tarkoitukseen luovut-
taneet veljekset Lauri ja Pentti Väs-
ti. Rata on 300 m. pitkä ja 15 m. le-
veä. Suojahauta ja -valli on. Taulu-
laitteet ovat mahdollisimman käy-
tännölliset ja mahtuu 6 päärengas-
taulua rinnakkain. Ampumasuunta
on idästä länteen. Rata on rakennet-
tu syksyllä 1924 ja työt on tehty
yksinomaan sk:laisten kökkävoimal-
la johtajina Antilan, Koskenkorvan
ja Västin veljekset. Lotat ovat tietys-
ti häärineet mukana omalla saral-
laan.

Kyläosastojen ja ryhmäkuntien harjoituspaikkoja tarvitaan.

Koskenkorvan Saha-oy:n yhtiökokous.

Lahjoituksia.

Koskenkorvan Saha-osakeyhtiön yhtiökokouksessa eilen vahvistettiin tilinpäätös. Osinkoa päätettiin jakaa 20 %, siis 200 mk. osakkeelta.

Lahjoituksina annettiin Nuijamiesten patsasrahastolle 3,000 mk., Kurikan ja Ilmajoen suojeluskunniile 1,000 mk. kummallekin sekä Ilmajoen kansancpistolle ja Mannerheimin lastensuojelusliiton Ilmajoen osastvllle 500 mk. kummallekin.

Yhtiön hallitukseen tulivat Sameli ja Jaakko Hakola, J. Ala-Reinikka ja Juho Rinta-Kurikka Kurikasta ja Juho Tuohisto-Kokko Ilmajoelta.

Tilintarkastajiksi valittiin maanviljelijät Juho Kuhna ja Kalle Uotila Ilmajoelta.

Ylä kulmassa oleva kuva on talon historiikissa henkilökunta osuudessa ja kun se oli myös lehtijutussa 1924, jossa kehutaan Ilmajoen karjatalouden korkeaa laatua, niin saatiin lehmälle myös nimi Sävel ja tuotos, joka on HYVÄ. Yllä Juhon valinta tilintarkastajaksi 1925, ja vieressä veljesten mukana olo ampumarata hankkeessa.

†

Elokuun 25 päivän aamusvasta selkeni kirkas päivä — mitä kaunein juhlapäivä — *Katri* Koskenkorvan kunniaksi —. Tänä päivänä saatoimme me, omaiset, ystävät ja Lotta-sisaret hänet viimeiseen lepoon, kotiseudun kauniiseen »Pyhään puistoon» —.

— Katri Koskenkorvaa muistaissa tulle mieleen jotakin hyvää ja herkkää — valoisaa, kunnioittavaa — — — Koko hänen pieni, siro olemuksensa oli kiintoisa — tyven ja sopusointuinen — ja vetosi rauhallisesti omaan sisäiseen olemukseensa.

Kun ajattelee niitä monia hyviä avuja, jotka olivat hänelle ominaisia: sydämellisyys, koruttomuus, avuliaisuus, — tulee mieleen ett'eivät nämä kaikki sittenkään tehneet häntä niin rakastettavaksi, vaan näiden lisäksi eniten se, että hän oli asettanut vaatimukset ihmisenä itseensä nähden korkealle ja että hän tinkimättömästi koetti toteuttaa omaa parasta itseään — ja eli voimakasta, rikasta elämää sisäisesti.

Jokainen meistä, kenen lähelle hän kulkeutui, kaipaa häntä, suree hänen aikaista poismenoaan elämänsä kypsimpään aikaan ehtiessään —. Emmekä saata käsittää minkä tähden hänen oli taivallettava niin raskas kärsimysten tie, ennenkuin pääsi määränsä päähän. — Sen vain saimme nähdä, että hän jaksoi ihailtavan uljaasti kantaa sairautensa sanomattoman raskaan taakan — loppuun asti — ja kärsimyksissään kirkastuneena ottaa kohtalonsa Jumalan Isänkädestä.

Lottana Katri Koskenkorva jätti meille kauniin esimerkin. Hän ei etsinyt johto-asemia, eikä hänen ollut tarvis pystyttää korokkeita itselleen yli kanssa-sisartensa näkyäkseen — ja sittenkin hän oli henkilöllisyys, joka huomattiin — jota tarvittiin, jota johtajana seurattiin ja kunnioitettiin.

Niinä monina vuosina, Katri Koskenkorvan ollessa E-Pohj. p. Ilmajoen p.o. Koskenkorvan k.os. puheenjohtajana ja Lottavoimistelijoiden ohjaajana ei hänen arvovaltansa joutunut vaakalaudalle, vaikka hän johtikin niin vaatimattomasti ja melkein kuin huomaamatta. Lottana hän aina oli ensimmäisenä valmis vaatimattomimpaankin lotta-palveluun.

Monia kauniita lotta-muistoja jättivät ne vuodet, jolloin Katri Koskenkorva oli meidän joukossamme ja kyläosastomme johtajana.

Lotta V. V.

Katri Koskenkorva †

Sunnuntaina iltapäivällä kuoli lääninsairaalassa Seinäjoella vaikean sairauden jälkeen postinhoitaja *Katri Kustaantytär* Koskenkorva 40:llä ikävuodellaan.

Katri Eliina Koskenkorva oli syntynyt Ilmajoella lokak. 21 p:nä 1894. Hän kävi viisi luokkaa Lapuan yhteiskoulua ja siirtyi sitten v. 1912 postin palvelukseen, aluksi harjoittelijana, sitten postiapulaisena. Postikurssin suoritti hän 1918. Pisimmän ajan työskenteli hän kotipaikkakunnassaan Koskenkorvan postitoimistossa, ollen välillä joitakin aikoja v.t. postinhoitajana Alajärvellä, Ilmajoella ja Peräseinäjoella. Keväällä 1929 nimitettiin hänet postinhoitajaksi Pyhtään postitoimistoon.

Katri Koskenkorva oli saman pitäjän suomalaisessa merkityksessä hyvä kansalainen. Kaiken hänen toimintansa leimasi ilmeinen hyväntahtoisuus, johon yhtyi valoisa mieli, vaatimattomuuden kaunistama toimeliaisuus. Hän oli niitä, joilla on vain ystäviä.

Lottatyössä oli hän harrastuksella mukana alusta alkaen. Pitkän aikaa, poismuuttoonsa saakka, hän oli Koskenkorvan lottaosaston puheenjohtajana. Naisvoimistelutoiminnassa otti hän myöskin innolla osaa toimien m.m. Koskenkorvalla voimistelunjohtajana. Samoin ehti hän olla mukana kuorotyössä laulajana, alkaessamia isänsä Juho Kuhnan kuoroissa ja sittemmin Ilmajoen Kansalliskuorossa.

Vaikka poismenoyttä, aikaisen sairauden toveripiiristä tempaamaa vainajaa kaipaa ylpeämmästi laaja ystävä- ja omaisten piiri. Lähinnä surevat sisarukset.

Katri Koskenkorvan viimeinen matka

tapahtui lauvantaina t. k. 25 p. Syyspuoleen kallistuva, lämpöisen leppeä sää suosi sitä.

Aamulla kokoontui surutaloon joukko omaisia, sukulaisia ja ystäviä. Lippu liehui puolitangossa ja avoinna olevan arkun ääressä veisasivat opettajat Kataja, Kiikka ja maanvilj. Jussi Antila "Taivaassa ratki taivaassa". — Säättöi huomata, miten kuoleman majesteetti oli säästänyt vainajan kasvoille hänen luonneominaisuutensa perikuvallisimman ilmeen, vaatimattoman, hyväntahtoisuuden, joka oli ollut määräävä piirre hänen kasvoillaan koko elämän ajan.

Omaiset jättivät hyvästi, arkku suljettiin ja hiljalleen kulki saatto tuttua tietä kirkkomaalle, jossa arkku kannettiin Lottien muodostaman kunniavartioston kautta havuilla koristettua käytävää pitkin haudalle. Etupäässä kulki kirkkoherra Pöyry ja pohjoisrästin portaille asettunut joukko laulajia lauloivat kanttori Perttulan johdolla "Mä kuljen kohti kuolemaa". Hautaansiunauksen toimitti kirkkoherra Pöyry, pitäen siinä yhteydessä kauniin puheen. Arkkua hautaan laskettaessa lauloivat edellämainitut laulajat "Vaipuos vaivu synnyinmaasi helmaan" ja hautaa umpeen luotaessa lauloivat lotat pari laulua. Kumpu peitettiin havuilla ja laskettiin suuri joukko seppeleitä omaisten, ystävien ja työtoverien seppeleiden joukossa jäi hautaa koristamaan myös m.m. kotikylän lottaosaston, samojen voimistelu-osaston, Ilmajoen lottien ja Pyhtään lottien seppeleet, niin että koko kumpu oli peittynyt kukkasilla. Veisattiin yhdessä virsi "Sun haltuus rakas isäni", johon tämä kaunis hautaustilaisuus päättyi.

Sen jälkeen kokoontuttiin surutaloon viettämään vainajan muistojuhlaa, jossa ruan lomissa puhui kirkkoherra Pöyry ja lauloivat kanttori Perttula ja maanvilj. Y. Antila sekä yhdessä laulettiin useita virsiä ja lauluja.

Katri Eliina Koskenkorva oli syntynyt Yläpään Koskenkorvalla 21 p. lokak. 1894. Kävi yhteiskoulua Lapualla 5 luokkaa, toimi sitten postialalla v:sta 1912 asti. Postikurssin suoritti hän 1918, työskennellen sitten postiapulaisena ja v.t. postinhoitajana useassa eri paikassa, pisimmän ajan Koskenkorvan postitoimistossa, kunnes v. 1929 nimitettiin postinhoitajaksi Pyhtäälle.

Katri Koskenkorva oli innokas lottatyöntekijä. Hän oli kotikylänsä lottaosaston puheenjohtaja pitkän ajan jaj myös oli innokkaasti mukana lottatyössä Pyhtäälä. Kotikylän lottavoimistelijoita johti hän myöskin. Samoin oli hän innokas laulaja Yläpään kuoroissa isänsä Juho Kuhnan aikana ja sittemmin Ilmajoen Kansalliskuorossa.

Ihmisenä oli Katri Koskenkorva vaatimaton ja hyväntahtoinen, joka, kuten haudallaankin sanottiin, itsestään numeroa tekemättä, teki velvollisuutensa palvellen auliisti milloin tarvittiin, pysyen myöskin johtamaan milloin tarvittiin.

Vainajaa kaipaa lähinnä sisarusparvi Koskenkorvalla, mutta myös laaja muiden omaisten ja ystävien piiri.

Kumijalkineita

Katrin muistokirjoituksia Lotta lehdessä 1934, joista ilmenee uutta tietoa Katrista ja kaunis kuvaus Katrin luonteesta ja suhteista ihmisiin. Keskellä Vaasa-lehden muistokirjoitus ja oikealla Ilmajoki lehden uutinen hautauksesta kahdessa leikkeessä.

Tilan vaiheissa oli iso juttu kun Juho myy Kauhajoelta tilan vanhan niittysaran ja ostaa Korven kartanolta Lautapihdin palstan, joka sitten joudutaan pakkohuutokaupassa myymään ulos.
Kun kyseessä oli palsta Korvan taloa no 4 Ilmajoella kuivittelin sen sijainneen tämän talon larvamailla, jossa oli myös karttanimi Lautapihti.
Ilmeni kuitenkin, että kyseessä on Korvan tilan ulkosarka, joka sijaitse Koskenkorvan tilan maiden jatkona Jalasjärven puolella, josta tässä nyt oikaisu.
Santavuoren takana lähellä Varpahaismäki, joka mainitaan alueena, josta puutarhatalon hirret hakattiin ja oheiset kartat kertoo paikan tarkemmin. Siis se on sijainnut Varpahaiskylässä. Se on pirstoutunut ja kartalla näkyvä palsta on 8 ha, joten sen ympärillä oli tämä 23 ha alue. Tilan nykyinen metsäsarka näkyy sanan Lyypäkinmäki kapean saran jälkeisenä sarkana ja takaraja on tässä.
Tämä korjauksen jälkeen sopiikin moni muu tietoon ja tarina paljon paremmin kohdalleen mm. Ilmarin veräjäpojan muistelma.
Ravila sanan kohdalla on torppa, joka tuli kaupan mukana ja itsenäistyi myöhemmin ja siellä asutaan edelleen.

1811 I. Lungren.

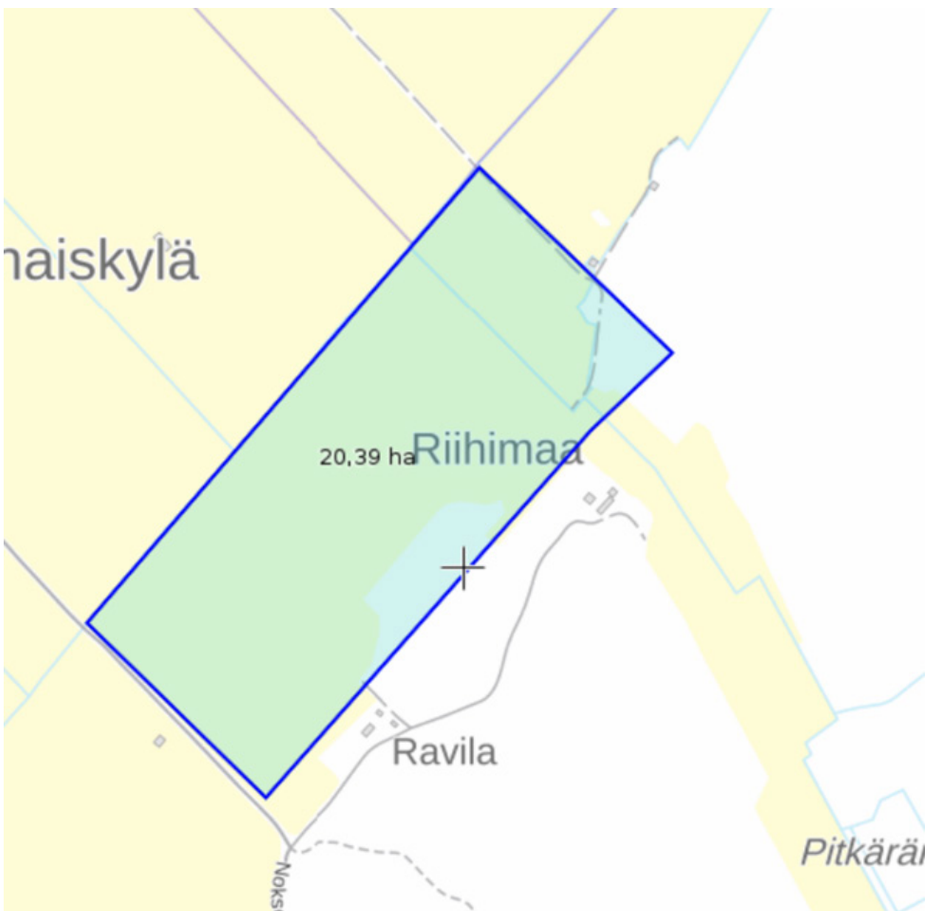
Kuulutus pakkohuutokaupasta.

Julkisella pakkohuutokaupalla, joka tulevan maaliskuun 23 p:nä klo 11 ap. pidetään Koskenkorvan tilalla, myydään, ellei suosiollinen maksu tai muu laillinen este tapahdu, talokas Juho Kuhnan kuolinpesälle kuuluvat seuraavat kiinteimistöt Alavuden Säästöpankin saatavan suorittamiseksi, nim. Kahra-niminen 0,0218 manttaalinen lohkotila RN:o 4, Jussilan verotaloa N:o 4, Ilmajoen pitäjän Palonkylässä ja Lautapihti-niminen 0,0659 manttaalinen lohkotila RN:o 4, Korven verotaloa N:o 4, saman pitäjän Peuralankylässä. Kahran tila sisältää viljeltyä maata 5,59 ha ja Lautapihti 23,72 ha viljelysmaata ja 0,76 ha metsämaata, molemmat ilman rakennuksia ja ovat erinomaisen hyviä viljelysmaita, joista tarkempia tietoja antaa Mauno Koskenkorva, Koskenkorvan asemalla; ja ilmoitetaan asianomaisille, että saatava eli oikeus, josta U. L:n 5 Luv. 26 § mukaan erityinen ilmoitus on tehtävä, jos sitä aiotaan ulosmitatun kiinteimistön hinnasta suoritettavaksi, on ilmoitettava allekirjoittaneelle viimeistään siinä velkojain keskustelussa, joka huutokauppapäivänä, tulevan maaliskuun 23 p:nä klo 10 tulee myytävällä tilalla pidettäväksi.

Ilmajoen kihlakunnan kruunuvoudin konttorissa 7 p:nä helmik. 1931.

1801 Josua Lappi.

Mielenkiintoinen kuva, joka asettaa aikaisemmin mietittyjä aikatauluja uusiksi. Kuvassa juna sillalla radan valmistuttua ja taustalla näkyy sahan piippu, mutta viimeisen vaunun takaa pilkistää rataa korkeampana Koskenkorvan harju, joka olisi siis vielä tässä vaiheessa vuoden 1919 jälkeen olemassa?

ARKISTOJEN KÄTKÖISTÄ:

Suomen ensimmäinen kaivinkone

Kone kaatui heti Koskenkorvalla

Kaivuria käytettiin Koskenkorvassa kahtena työkautena. Sen jälkeen se purettiin siirtokuntoon ja lähetettiin seuraavalle työmaalle. Paikallisista lehdistä ainakin Wasabladet teki siirrosta uutisen.

Kokemukset koneesta olivat myönteiset. Kokematon työporukka tosin kaatoi koneen heti, kun se tuli Koskenkorvalle. Vauriot olivat vähäiset, mutta nostoon meni lähes kolme viikkoa, mikä rajoitti huomattavasti kaivutulosta. Muita merkittäviä häiriöitä ei ollut. Kaikkiaan se kuormasi 27 394 vaunukuormaa, yhteensä145 066 kuutiota soraa.

Kustannusrakenteesta päivystysveturi vei noin kolmanneksen, palkat vajaan toisen kolmanneksen, korko ja kuoletus noin viidenneksen sekä polttoaineet, korjaus, öljyt ja voiteluaineet loput. Polttoaineet olivat halkoja, joita kone popsi 1 453 mottia. Konelastaus oli hieman kalliimpaa kuin käsityö. Ilmeisesti palkoissa ei ollut hurraamista.

Bucyruksen kaveriksi hankittiin vuosina 1914 ja 1915 A.G. Arthur Koppelilta hieman pienemmät koneet. Ne saivat sitten kekseliäät nimet: N:o1, N:o 2 ja N:o 3.

Tie- ja Vesirakennusten ylihallituksella oli jo käytössä höyryjyrä ja useita ruoppauslaitoksia, joten Bucyrus ei ollut Suomen suurirahtinaskunnan ensimmäinen työkone. ■

Lähteet: Rakennustaito s. 194, 14/1912, Rakennustaito s. 108, 8/1913, Strömberg, Johan. August, Moring, Einar, 1915, Teknillis-taloudellinen selonteko Seinäjoki-Kristiinankaupunki, Kaskinen rautatierakennuksesta, Helsinki, www.bucyrus.com.

Tähän asti on tuohon ensimmäiseen kaivinkone juttuun luottaen ajateltu, että koko harju olisi kaivettu heti radan valmistuttua, mutta se onkin kaivettu vain osittain ja tämä selittää soramyyntiä vielä 1920 luvulla ja ns. maaherran pakka joka sorakuoppa oli riihen luona olikin lähinnä tiilien tekoon, joka voikin hyvin olla sen toiminnan laajuuteen nähden oikea arvaus. Alla kuva viimeisten junien ajalta 2024, samasta kohdasta kuin edellä ollut kuva. (kuva Olavi Yli-Vainio)

Tässä muutama kartta tilan alueelta. Ensimmäisessä näkyy piirrettynä nykyiset tiet Olavi Yli-Vainion piirtäminä ja alakartassa on osasuurennos, johon liittyy seuraava kuvaus ns. Kuivasalon metsäpalstasta, joka edelleen on peltojen keskellä, mutta oli tuolloin paljon suurempi kumpu Santanevan keskellä, johon arvellaan haudatun myös nuijamiehiä Santavuoren taistelun jälkeen. Asiaa tutkittiin 2026, mutta merkkejä ei löydetty, mutta tervanpoltto alueella vahvistui.

Ilmajoki 1761 -1763

Osasuurennos kartasta 1761 -63, Koskenkorvan talon kohdalta.
Numerot on pyykkien numeroita. Kuivasalo: Saarelma missä on mänty- ja lehtimetsää Metsäsaran alussa: kangasmaata missä on hyvää tervametsää. Sekoittuu Kurikan kappeliin päin mennessä jonkin verran lehtimetsää.